33568, II, C, 9,

79/88

Pobožnost

SV. KRIŽNOGA PUTA,

po načinu

sv. Leonarda de Porto Mauricijo.

S dozvolom duhovne oblasti.

U Ljubljani, 1888.

Založil pisatelj. — Tiskala »Katolićka Tiskara«.

030055863

Predgovor.

Po zastuplenju Jezuševom je bl. d. Marija, kako je to ona sama očituvala sv. Brigiti, svaki dan obišla sva ona mesta, gde je njeni božji Sin muku trpel i vumrl. Išla je dakle, kako mnogi misliju u jutro rano iz hižice svoje u kuču, gde je Jezuš zadnju večerju imal i gde je presveti Oltarski Šakrament postavil, te je ondje Bogu hvalila za tu preveliku milošću. Od ovud išla je polek Kajfašove hiže s brega Siona doli po istom putu, po kojom su Jezuša k Pilatušu vodili na sud. Od ovud je opet išla po onom putu, po kojem je Jezuš težki križ nosil na breg Kalvariju, gde se je duže časa u molitvi zadržavala na onom istom mestu, gde je Jezuš bil s križom podignut te je na njem vumrl. Od ovud je opet išla do mesta, gde je Jezuš bil u grob položen i gde je Njegovo sv. telo tri dni ležalo — a od

onuto, pet polek Herodešove hiže u sveti hram, odkud je po opravlenoj molitvi išla preko potoka Cedrona na Maslinov breg, gde je Jezuš krvavi pot potil.

Ovako je obhadjala ovaj težki i s neprecenjenom krvju Jezušovom natopleni put, svaki dan, dokle god je u Jeruzalemu stanuvala. Nu, nije ga sama obhadjala. Mnogoputi su ju na tom žalostnom putu s suznimi očmi premišlavajuć o muki Jezuševoj sprevadjali apoštoli i drugi kršćeniki, ne samo iz Jeruzalema nego i iz bližnje okolice. I tako se je osnovao početak križnoga puta.

Kršćeniki u zapadnih zemljah, nekoji iz pobožne želje, da vidiju, gde je Zveličitel živel i vumrl, drugi opet, da zadobiju mir duši svojoj, kojega doma nisu mogli najti, išli su u svetu zemlu zapustivši doma ženu i decu, brate i sestre, prijatele i blago, te su ona sveta mesta po golih kolenih u suzah spokornosti obhadjali. Sveti otci pape videći kolike milošće dobivaju ovi pobožni putniki na onih svetih mestih, da bi jih ljudi jošće radje pohadjali — podelili su svim, koji jih pohode, mnogo velikih i obilnih oprošćenja,

koja se mogu zadobiti kako za sebe tako za pokojne duše vu purgatoriju.

Ljudi pako nemarajući ni za vugodnosti domačoga živlenja niti za potežkoće dugoga putovanja, grnuli su na tisuče na ona sveta mesta, da postaneju delniki tih velikih oprošćenja. Nu, kada su divji Turki ova sveta mesta osvojili, te kada su redki ufali se pred njimi jih pohadjati a još redji su se doma povračali, već su od Turkov za kršćansku veru bili poubijani; onda su sveti otci pape dozvolili, da se mogu križni puti postaviti od 14 postaja po svih frančiškanskih cirkvah, s onimi istimi oprošćenji, koja se u Jeruzalemu dobivaju. Nu, da budu ljudi još radje premišlavali muku Jezuševu i leži si pridobivali ovih velikih oprošćenja, zato su opet sv. otci pape dopustili postavlati križne pute ne samo po frančiškanskih cirkvah nego i u svakoj drugoj cirkvi dapače i na vsakom dostojnom mestu.

Nu, da tko postane delnik ovih velikih milošća i oprošćenja, potrebno je 1) da obhadja križni put koji je blagoslovlen, 2) da je človek, koji ga pohadja, vu stanju milošće

posvečujuće t. j. brez smrtnoga greha, 3) da, ako je moguće, hodi od postaje do postaje, a ako pako to nije moguće za volo množine naroda, da se onda bar proti svakoj postaji obrne — premišlava od muke, koju on kip predočuje, koje premišlavanje je za zadoblenje oprošćenja neobhodno potrebno, zatim po voli nekaj izmoli, a polek toga još skrušeno požaluvanje u srcu svojem nad grehi svojimi probudi.

Sv. Bernard veli: »Nikaj nemože srca našega bole od grehov očistiti, napasti i skušavanja više ukrotiti, na dobro nas više napelavati nego živo i često premišlavanje Jezušove gorke muke i Njegovih krvavih ran«.

Početak križnoga puta.

U ime Otca, i Sina, i Duha svetoga. — Amen.

MOLITVA.

Molimo Te Gospene! da nam u svakom našem govorenju i činjenju svojom svetom milošću u pomoč budeš, i s nami uvek ostaneš, da se tak svaka naša molitva i delo s Tobom započme i s Tobom započeta dovrši. Po Jezušu Kristušu Gosponu našem. Amen.

Prikazanje sv. križnoga puta.

O predobri i milostivni Jezuš Kristuš! ja nevoljen i nevreden stvor, u poniznosti srca pred božanskim Tvojim Veličanstvom klečeći na zemlji, klanjam se Tebi, i častim Tebe Boga i Gospodina svoga. Verujem u Te, ufam se u Te, i ljubim Te zvrhu svega, ter iz ove goruće ljubavi kajem se iz svega srca, kajti sem Tebe najvekše dobro tolikokrat uvredil. Ja Ti aldujem ovaj sveti križni put, na hvalu, i spomenek onoga pretežkoga puta, kojega si Ti za mene nevoljnoga grešnika učinil. Ja želim po ovoj pobožnosti zadobiti sva ona prošćenja, koja su rimski Otci Pape ovu pobožnost zvršavajučim podelili, od kojih jedno obilno obračam na zveličanje svoje vlastite duše, a sva ostala aldujem vernim dušam u purgatoriju zadržanim, a osobito za N. N. (ovde se spomeni onih pokojnih, kojim želiš prošćenje zadobiti).

Ja počimam ovu pobožnost križnoga puta Tvojom sv. pomoćju, i po obrambi

i zaštiti Tvoje prežalostne Majke Marije, i svetoga Angela moga Čuvara, i prosim Te dragi Jezuš! da kroz pobožnost križnoga puta na ovom svetu Tvoju milošću, na drugom pako vekivečno veselje zadobim. Amen.

Svi pobožno premišlujmo,
Križni put Spasitela,
Grehe svoje oplakujmo,
S njimi razpeli smo Ga.

I. Postaja.

Jezuš od Pilata na smrt obsudjen.

Klanjamo se Tebi Kristuš, i blagoslavljamo mi Tebe.

Jer si po svojem svetom križu svet odkupil.

Premišlavanje.

Premisli ovde o grešnik! preveliku poniznost svojega ljubljenoga i pravičnoga Jezuša, kojom je on ovaj krivični sud prez svakoga pravdanja posluhnul i prijel.

— Tvoji grehi, o grešnik! jesu oni lažljivi i krivi svedoki, koji su se na ovom sudu podpisali; malovrednost tvojega jezika, kojim si ti višeput proti Bogu i bližnjemu svojemu zagrešil, je onoga sudca zaslepila, da je nedužnoga Jezuša na smrt odsudil. Obrni se onda, o grešnik! k njemu, plači i zdehni iz dubljine srca svojega:

O moj ljubljeni Jezuš Kristuš, kak velika je ljubav Tvoja prama meni nevoljnom grešniku, koji si za me, za malovredno i nezahvalno stvorenje, vužince, okove, bičevanje, i ostale tuge i nevolje podnesel, i pustil si se na sramotnu smrt križa odsuditi. — Ah to je dosta, da rani srce moje, i da oplakujem sve grehe svoje, koje sem počinil jezikom svojim, zarad kojih sada plačem i kričim k Tebi, o dragi Jezuš! smiluj se meni smiluj, i budi milostiven meni grešniku.

Otec naš. — Zdravo Marija.

Dika Otcu, i Sinu, i Duhu svetomu itd.
Smiluj se nam Gospone, smiluj se nam.

Odsudili su grehi naši
Na smrt Sina božjega,
Budu krivo nas tužili?
Glejmo mirno v Jezuša.

II. Postaja.

Jezuš vzame križ na rame svoje.

Klanjamo se Tebi Kristuš, i blagoslavjamo mi Tebe.

Jer si po svojem svetom križu svet odkupil.

Premisli ovde o grešnik, s kakovim je veseljem dobri Jezuš ovaj sveti križ zagrlil, i kak je trpljivno podnašal osramoćenja i psovke onoga malovrednoga i nezahvalnoga ljudstva! ti pak, o grešnik, pun nestrpljivnosti i grešnih rečih, bežiš od križa, kak brž moreš. Što misliš? jeli neznaš, da se prez križa nemore postiči kraljestvo nebesko? Ah oplakuj svoju zaslepjenost, obrni se k svomu Jezušu, zdehni i reci pram njemu:

Meni, meni, a ne Tebi pristoji se ovaj križ, kojega su grehi moji na Te

navalili. — O ljubljeni Jezuš! daj mi Tvoju milošću, podeli mi jakost, da sve križe, koje sam svojimi grehi zaslužil, trpljivno i dobrovoljno podnašam. Učini, da svoj križ rado primem, i da se tak š njim od ovoga sveta razstavim. Podeli mi takovu ljubav pram križu, da svigdar s Tvojom službenicom sv. Terezijom želim ili vumreti, ili trpeti.

Otec naš. — Zdravo Marija.

Dika Otcu, i Sinu, i Duhu svetomu.
Smiluj se nam Gospone, smiluj se nam.

Jezuš težki križ si vzimlje
Za nas krotek nese Ga
Vzemi križ na rame svoje
Nosi ga zred Jezuša.

III. Postaja.

Jezuš pade prvi put pod križom.

Klanjamo se Tebi Kristuš, i blagoslavljamo mi Tebe.

Jer si po svojem svetom križu svet odkupil.

Poglej i premisli o grešnik! kak je dragi Jezuš zarad obilno prelejane krvi posve oslabljen opal na zemlju. Ah gledi, i premišlavaj, kak je bil šakami tučen, nogami tlaćen, i jezikom psovan; polek svega toga ipak ni se je čulo mrmljanje, niti tuženje iz vust njegovih. On trpi i muči, ti pak mrguješ i tužiš se, ako samo kakov mali križ nositi, ili kakovu suprotivnu reč čuti moraš. — Ah pretiraj o grešnik od sebe tak veliku nestrpljivost i oholost, ter zdehni k Jezušu:

O moj ljubljeni Jezuš! eto mene siromaka i velikoga grešnika! ja klečim pred nogami Tvojimi. Ah kolikoput i u kak velike grehe sam prepal! O dragi Jezuš! protegni svoje milostivne ruke, i meni je podaj. Za pomoć Te prosim, za pomoć, i ovu od Tebe tražim, da u celom svom živlenju nikad u smrtni greh nepadnem, da se ovak na svojoj zadnjoj uri mogu nadati vekivečnomu blaženstvu.

Otec naš. — *Zdravo Marija.*

Dika Otcu, i Sinu, i Duhu svetomu.
Smiluj se nam Gospone, smiluj se nam.

Križ pretežek i veliki
Zlomi Zveličitela
Greh naš strašen siloviti
Hiti Ga na tvrda tla.

IV. Postaja.

Jezuš se zestane s svojom žalostnom majkom.

Klanjamo se Tebi Kristuš, i blagoslavljamo mi Tebe.

Jer si po svojem svetom križu svet odkupil.

Premisli ovde o grešnik! kak veliku žalost i bol počutilo je srce Jezuševo, i kak velikom tugom i žalostju bilo je ranjeno srce Marije device, kada su se na putu sreli? posluhni o nezahvalni grešnik! kaj je tebi učinil moj Sin? kriči k tebi Marija; — kaj je tebi zla učinila moja majka? pita tebe Jezuš. Ah ostavi jedanput grehe svoje, zarad kojih mi tak veliku muku i žalost trpimo. — O grešnik što veliš na ova? reci sada i zdihni iz svega srca, i moli za oprošćenje:

O moj Jezuš sin Marije device! O ljubljena Mati moga Zveličitelja! ja u žalosti i poniznosti klečim pred Vašimi nogami. Ja sem onaj nemili izdajnik, zrok sve Vaše muke i trplenja. Ja sam svojimi grehi naoštril onaj britki meč, koj je ranil srca Vaša. Žal mi je iz svega srca, i zato Vas prosim, oprostite mi, nevoljnomu grešniku. Podeli mi o Jezuš i Marija milošću, da nikad više negrešim, nego da Vašu žuhku muku i žalost dan i noć premišljavam, i dostojno oplakujem.

Otec naš. — Zdravo Marija.

Dika Otcu, i Sinu, i Duhu svetomu.
Smiluj se nam Gospone, smiluj se nam.

Jezuša Marija sreća
Ves je ranjen, pun krvi,
Nek nas žuhkost ta boleća
Na pokoru probudi.

V. Postaja.

Šimun pomaže Jezušu križ nositi.

Klanjamo se Tebi Kristuš, i blagoslavljamo mi Tebe.

Jer si po svojem svetom križu svet odkupil.

Premisli ovde o grešnik! da si ti on isti Šimon, koj odviše prikovan naslad-nostim sveta, križe svoje nestrpljivo i prisiljeno nosiš. — Ah probudi već jedanput srce svoje, i smiluj se svomu tak izmučenomu Odkupitelju; primi dragovoljno sve križe i težkoće, koje ti ljubljeni Otec nebeski pošilja. Obečaj nadalje, da budeš ne samo sva suprotivna dobrovoljno i strpljivno podnašal, nego da budeš i za sva Gospodinu Bogu zahvalen.

O ljubljeni Jezuš Kristuš! ja Ti zahvaljujem za tolike navuke, koje mi daješ, da najme za ljubav Tvoju, i za svoje vekivečno dobro, uvek pred očmi imam muku i smrt Tvoju. O moj Bože! daj mi tu milost, da sve, kaj mi se na ovom svetu težkoga dogoti, trpljivnim

srcem podnosim, da tak po težkočah ovoga sveta, vekivečnoga veselja delnik postanem. Učini o moj Jezuš! da se ovde s Tobom žalostim, trpim in plačem, potle toga pako da se s Tobom veselim, na sve veke u nebeskom kraljestvu.

Otec naš. — Zdravo Marija.

Dika Otcu, i Sinu, i Duhu svetomu.
Smiluj se nam Gospone, smiluj se nam.

Šimun mora križ nositi
Jezuš obnemogel je
Hoćemo v nebesa dojti
Križe nosimo svoje.

VI. Postaja.

Veronika poda Jezušu potni rubec.

Klanjamo se Tebi Kristuš, i blagoslavljamo mi Tebe.

Jer si po svojem svetom križu svet odkupil.

Poglej i premisli ovde o grešnik! na ovom rubcu sveti obraz Odkupitelja

svoga. Ljubi i ti Jezuša, i po ovoj ljubavi utisni njegov sveti obraz u srce svoje. O kak srećen budeš, ako s obrazom Jezuševim u svojem srcu živiš, i š-njim u vekivečnost otideš; da onda ovu milošću zadobiš, prosi Boga i reci:

O moj raztuženi Jezuš! ja Tebe prosim, utisni u moje srce priliku svetoga obraza svoga, da prez prestanka na Te mislim, Tvoju gorku muku dan i noč pred očima imam, i da svoje grehe oplakujem. O Jezuš! kruhom Tvoje muke hoću ja dušu moju hraniti; daj mi onda pomoć, da oči moje zarad grehov mojih neprestano suze toče.

Otec naš. — *Zdravo Marija.*

Dika Otcu, i Sinu, i Duhu svetomu.
Smiluj se nam Gospone, smiluj se nam.

Glej Veroniki se smili
Potni rubec mu poda
Jezuš pak svoj obraz mili
Njoj i nam v batrivost da.

VII. Postaja.

Jezuš pade drugi put pod križom.

Klanjamo se Tebi Kristuš, i blagoslavljamo mi Tebe.

Jer si po svojem svetom križu svet odkupil.

Premisli ovde, kak Jezuš Kristuš tvoj ljubljeni Odkupitelj, opet pod težkim križem leži na zemlji, oslabljen od prevelike muke i boli, izmučen i preziran od neprijateljah svojih. Premisli, da je tvoja oholost Jezuša pritisnula, i na zemlju hitila, i zato ovu On podnašati, ni trpeti nemore. Ah odhiti onda grešnik svoju oholost, pokajaj se i obečaj, da budeš od vezda ponizen, i reci s krušenim srcem:

O dragi Jezuš! ja vidim, da na zemlji ležiš, ali polek svega toga ja Tebe molim, hvalim i častim, kakti svoga svemogućega i vekivečnoga Gospodina Boga. Ja Te prosim, ponizi moju oholost, i pretiraj svaku prevzetnost iz srca moga, da spoznam svoju ništetnost, i ovak u po-

niznosti živim. Daj mi o ljubljeni Jezuš tu milošću, da Ti mogu na zemlji ležećemu pomoći, a potle s Tobom zvisiti se u nebeskom kraljestvu.

Otec naš. — Zdravo Marija.

Dika Otcu, i Sinu, i Duhu Svetomu.
Smiluj se nam Gospone, smiluj se nam.

Jezuš opet s križom pade
Hodi grešnik vzdigni Ga
Grešne pusti sve navade
S njimi mečeš Jezuša.

VIII. Postaja.

Jezuš batrivi Jeruzalemske žene.

Klanjamo se Tebi Kristuš, i blagoslavljamo mi Tebe.

Jer si po svojem svetom križu svet odkupil.

Premisli o grešnik i pitaj srce svoje, kakov zrok imaš plakati se i žalostiti? najprije zarad tvoga ljubljenoga Jezuša,

koj je sbog tebe vnogo podnesel, zatim pako zarad samoga sebe, budući si tak nezahvalen, da ga i vezda još neprestaješ svojimi grehi žalostiti. Jeli je moguće, da premišlavajuć njegove strašne muke, još tvrdo ostane srce tvoje? glej kak milostiven i ljubljen bil je pram onim jeruzalemskim ženam, kad jim je rekel: naplačite se nad menom pravičnim, nego se plačite nad samimi sobom, i nad svojimi sini, plačite se nad grehi svojimi, kao nad zrokom svega trpljenja i muke moje. Imaj onda i ti ufanje u njega i zdehni od srca:

O moj ljubljeni Jezuš Kristuš! o kak je to, da se moje srce neraztopi od suzah prevelike žalosti? Za suze o moj Jezuš! za suze prave pokore Te prosim, da tak suznimi očima, i istinskim pokajanjem one iste milošće delnik postanem, koju si Ti jeruzalemskim ženam izkazal. O dobri Jezuš! neodvrni od mene svoje milostivne oči, nego poglej na me siromaka grešnika, da ovak pun ufanja i ljubavi pram Tebi uzmognem

na skradnjoj vuri življenja svoga Tebe viditi, i vekoma gledati i dičiti.

Otec naš. — Zdravo Marija.

Dika Otcu, i Sinu, i Duhu svetomu.
Smiluj se nam Gospone, smiluj se nam.

Žene milosrdne tješi
Gorko nad Njim plačuće,
Mrski nek ti budu grehi
Jezuš vmirit hoće te.

IX. Postaja.

Jezuš pade treći put pod križom.

Klanjamo se Tebi Kristuš, i blagoslavljamo mi Tebe.

Jer si po svojem svetom križu svet odkupil.

Premisli ovde o grešnik, kak je opet Jezuš od prevelike muke opal pod križem. Premisli, kako je bil kano krotki Agnec od poganov i od židovah bičevan, psovan, i navlačen po tvrdem kamenju. O ne-

srećni grehi, koji istoga Sina božjega tak strašno mučite. — O grešnik! premisli, jeli je tvoj sav izmučen Odkupitelj vreden tvojih suzah? Ah reci onda vezda iz dubljine srca svoga:

O svemogući Bože! koj nebo i zemlju jednim prstom zdržaješ, gdo je Tebe tak nemilostivno na zemlju hitil! Ah nitko drugi, nego grehi moji, u koje sem se vnogokrat povrnul. Nije prestala grešiti malovrednost moja, pak zato uvjek bila je vekša muka Tvoja. Ali glej o dobri Jezuš! pred nogami Tvojimi ja sada tužen i žalosten klečim, i skrušenim srcem obečajem svim grehom konec učiniti, plačučimi očima obečajem Ti, da nigdar više neću grešiti.

Otec naš. — *Zdravo Marija.*

Dika Otcu, i Sinu, i Duhu svetomu.
Smiluj se nam Gospone, smiluj se nam.

Ah i tretjić Jezuš ljubi
Tam leži na tvrdih tleh
Grešnik ipak mu obljubi
Zapustiti strašen greh.

X. Postaja.

Jezuša slečeju i daju mu žuća piti.

Klanjamo se Tebi Kristuš, i blagoslavljamo mi Tebe.

Jer si po svojem svetom križu svet odkupil.

Premisli o grešnik! kak je sveto Jezuševo telo iz vana izranjeno, izprebijano i golo, kakti najvekšega siromaka; iz nutra pak octom i žučom, kao kakovoga lakomnika napajano bilo. — Premisli onda, kak je On nečisto ono, nepristojno i gizdavo tvoje odevanje svojom golotom i ranami, tvoju pak lakomnost octom i žučem plaćal. Ah hiti se onda na koljena o grešnik! pred noge svoga Odkupitelja, i uzdahni s žalostnim srcem:

O žalostni Jezuš! kak velika je razlika med Tobom i menom. Ti si sav izranjen, pun tuge, gorkosti, i sav krvju oblejan, ja pak sem pun oholosti, nasladnosti i veselja; nu ako i nisem, vender takov biti želim. Ah zaisto, ja nisem na pravom putu. O Jezuš! Ti me ravnaj i

vodi po pravom putu. Učini, da sva veselja ovoga sveta meni žuhka i odurna budu, i da mesto nasladnostih ovoga sveta, želim sve težkoće i muke s Tobom trpeti, zatim pak u nebeskom kraljestvu vekivečno veselje uživati.

Otec naš. — Zdravo Marija.

Dika Otcu, i Sinu, i Duhu svetomu.
Smiluj se nam Gospone, smiluj se nam.

Križ do kraja je donesel
Ga sramotno slečeju,
Grešnik ne buš li se stresel,
I odrekel se grehu?

XI. Postaja.

Jezuša pribijaju na križ.

Klanjamo se Tebi Kristuš, i blagoslavljamo mi Tebe.

Jer si po svojem svetom križu svet odkupil.

Premisli o grešnik! neizrečenu bol i muku, koju je dobri Jezuš čutil onda,

kada su židovi njegovo presveto telo, kosti, i žile na rukuh i noguh nemilosrdno čavli preboli, i na križ pribili; o kak je to, da srce tvoje nepukne od velike žalosti, kada vidi, da su grehi tvoji tak nemilo tvoga Jezuša mučili. Vezda barem suze toči, i čini pokoru za grehe svoje, i reci s žalostnim srcem svomu na križu razpetomu Jezušu:

O dobri, zarad mene na križ razpeti Jezuš! vlej u srce moje strah i ljubav prama Tebi, i buduć su grehi moji oni isti čavli, koji su Tebe na križ pribili, učini svojom svetom milošću, da sva moja grešna poželenja i čutenja na ovaj križ budu pribita, in na njem uništena, da ovak ja u živlenju, i na svojoj smrti s Tobom razpet, morem skupa s Tobom veselje nebesko na sve veke uživati.

Otec naš — Zdravo Marija.

Dika Otcu, i Sinu, i Duhu svetomu.
Smiluj se nam Gospone, smiluj se nam.

Na križ drven su pribili,
Sveto telo Jezuša;
Grešnik bar se sad Mu smili,
Sgrehi već ne muči Ga.

XII. Postaja.

Jezuš s križom podignut vumre.

Klanjamo se Tebi Kristuš, i blagoslavljamo mi Tebe.

Jer si po svojem svetom križu svet odkupil.

Odpri ovde oči tvoje o grešnik! i promisli svoga na križ s čavli pribitoga Jezuša, gledaj onaj bledi božanstveni obraz, slušaj, kak On prosi Otca svoga nebeskoga za oprošćenje svim onim, koji so ga uvredili, i na križ razpeli; obečaje razbojniku nebesko kraljestvo, izruča svoju ljubljenu Mater Ivanu, preporuča dušu svoju Otcu nebeskomu, i najpotle nagnutom glavom umira. Tak je onda vumerl Jezuš? vumerl je na križu, i to zarad tebe o grešnik! o dušo moja! kaj budeš ti vezda začela? Ah neudalji se od ovoga mesta drugač,

kak poniznim i žalostnim srcem. Zagrli ovaj sveti križ, i zdehni k svomu mrtvomu Jezušu:

O moj ljubljeni Odkupitelj! ja pripoznajem i verujem, da su grehi moji oni srditi vmoritelji, koji su Tebe tak nemilostivno vmorili. Nijedne više milosti nisam ja vreden, jer sem Tebe na križ razpel. Ali polak svega toga o! kak veliko veselje i ufanje čuti duša moja, kada čujem Tebe prositi i za one, koji su Tebe na križ razpeli. Kaj budem ja vezda za Te učinil, koji si za me toliko včinil? Nut mene o Kristuš Jezuš! ja sem pripravlen, i hoću svim oprostiti, koji su me ikada zbantuvali. Tak je o moj Zveličitelj, iz same prama Tebi ljubavi opraščam iz srca svim i svakomu, i želim jim svako dobro izkazati, i zato se ufam od Tebe oprošćenje grehov svojih zadobiti, i po Tvojoj svetoj milošći, na skrajnoj uri života svojega čuti one pune veselja reči: „Danas budeš s menom u nebeskom kraljestvu.“

Otec naš. — Zdravo Marija.

Dika Otcu, i Sinu, i Duhu svetomu.
Smiluj se nam Gospone, smiluj se nam.

Jezuš, glej, na križu vmira
Da živimo vekomaj
Molbu k Otcu si pošila!
Da nam odpre sveti raj.

XIII. Postaja.

Jezuša s križa doli vzemeju te Mariji v krilo položiju.

Klanjamo se Tebi Kristuš, i blagoslavljamo mi Tebe.

Jer si po svojem svetom križu svet odkupil.

Premisli o grešnik! kak ošter je bil on meč, koj je srce žalostne majke Marije prebol, kada je mrtvoga Sina svoga u naručaj materinski prijela. — Videla ga je svega izranjenoga i krvavoga. O kakovu bol i žalost je ona u svom srcu počutila! Ali kakov meč je bil, koj je prebol srce

njeno? Ah greh je bil, koj je Jezušu smrt zrokuval, i srce Marije tak strašno ranil. — Plači dakle sada o grešnik nad grehi svojimi, sjedini suze svoje sa suzami žalostne majke Marije, i prama njoj ovak zdehni:

O Kraljica svih mučenikov! kada budem vreden prav razumeti muku i žalost Tvoju? kada budem delnik milošće, da žalost i trplenje Tvoje uvek u svom srcu nosim i s Tobom trpim? — O žalostna Mati! izprosi mi milošću, da ja dan i noč plačem i zdihavam nad grehi svojimi, koji su Tebi toliku muku i žalost zrokuvali, da ovak s plačem is pokorom u ufanju i ljubavi za te vumrem, i po smrti s Tobom živim na sve veke.

Otec naš. — Zdravo Marija.

Dika Otcu, i Sinu, i Duhu svetomu.
Smiluj se nam Gospone, smiluj se nam.

Jezuš mrtev vzet je s križa
I Mariji v krilo dan
Da zadevek paradiža
Teče nam iz Njegvih ran.

XIV. Postaja.

Jezuša u grob polože.

Klanjamo se Tebi Kristuš, i blagoslavljamo mi Tebe.

Jer si po svojem svetom križu svet odkupil.

Premisli ovde o grešnik! težku žalost, zdihavanje i plač Magdalene, Ivana, i drugih pobožnih duš, kad je bil Jezuš iz pred očih njihovih iz križa vzet i u grob položen. Navlastito pako premisli onu preveliku tugu i pregorku žalost Marije ljubljene majke njegove, kad je njeni preljubljeni sin iz naručja joj uzet bil. Premišlavajuć tu njenu žalost i muku, moraš se o grešnik! sramiti, što si se čineć ovaj sveti križni put, tak malo milosrdnoga izkazal. — Ah sada barem pri zadnjem ovom mestu probudi srce svoje, i poljubi svetim strahom kamen ovoga svetoga groba, postavi nuter srce svoje, i reci pram svom mrtvomu i u grob položenomu Jezušu:

O milosrdni Jezuš! koj si iz same i do vezda nikad nečuvene pram meni

ljubavi, tak krvavi i težki put učinil; ja Tebe u ovom grobu ležečega hvalim, dičim i molim. Ah ja Te želim u svojem srcu zatvorenoga imati, da se tak po ovom svetom križnom potu uvek s Tobom združen morem na novo življenje preobrnuti, i u Tvojoj milošći s ovim svetom razstaviti. Prosim Te o milostivni Jezuš! daj mi po Tvojoj pregorkoj muki, koju sem vezda premišlaval, da mi na mojoj smrtnoj vuri, zadnja hrana bude presveto telo Tvoje; moje zadnje reči: Jezuš, Marija, Jožef; i da moj zadnji dah bude združen s onim, s kojim si Ti na križu za me razpet, svoju svetu dušu izdehnul; da tak živom verom, tvrdim ufanjem, i gorućum ljubavju s Tobom i zarad Tebe vumrem, potle pak s Tobom na sve veke živim u nebeskom kraljestvu.

Otec naš. — Zdravo Marija.

Dika Otcu, i Sinu, i Duhu svetomu.
Smiluj se nam Gospone, smiluj se nam.

V novi grob su položili
Janje božje dar sveta
Dojdi dojdi Jezuš mili
V grob još srca našega.

Skroz Tvoj sveti križ trplenje
Vernim dušam milost daj
Sveto ovde nam življenje
Onkraj s njimi sveti raj.

Molitva kod oltara.

Svemogući vekivečni Bože, Otec nebeski! zarad one prevelike ljubavi, kojom si Ti svojega jedinorodjenoga sina Jezuša zbog mene na ovaj svet poslal; i zarad ljubavi, iz koje je On mene pretežkom mukom i pregorkom smrtju svojom odkupil, aldujem Ti ov križni put, što sem ga po Tvojoj svetoj milošći vezda zvršil. Primi ovu moju pobožnost na vekšu hvalu, čast i diku svoju; i na zahvalnost svih tak meni, kak i drugim podeljenih milostih, za oproščenje grehov mojih, i duš siromaških u purgatoriju, navlastito onih,

za koje sem Te u početku molil. O milostivni Otec nebeski! poglej na obraz Kristuša Jezuša sina svojega, posluhni glas njegove presvete krvi, i budi milostiven meni siromaku grešniku.

Zadnjič ponizno Tebe prosim, o dragi Jezuš! nedopusti, da neizgovorna vrednost krvi Tvoje bude badava prelejana, i da moja duša, koju si odkupil, pogine. Amen.

Zatim moli se 6 Otec našev i 6 Zdravo Marija: Dika Otcu, i Sinu i Duhu svetomu: na nakanu sv. Matere cerkve.

U ime Otca, i Sina, i Duha svetoga. Hvaljen budi naš razpeti Jezuš i njegova prežalostna Majka Marija. Amen.

Litanije

od muke i smrti Jezušove.

Gospone smiluj se nam!
Kristuš smiluj se nam!
Gospone smiluj se nam!
Kristuš posluhni nas!
Kristuš vusliši nas!

Otec Bog nebeski,
Sin Bog Odkupitel sveta,
Sveti Duh Bog,
Sveto Trojstvo jeden Bog,
Jezuš koji si ponizen vu Jeruzalem išel,
Jezuš koji si se nad Jeruzalemom razplakal,
Jezuš za trideset srebrnjakov prodan,
Jezuš koji si učenikom svojim noge pral,
Jezuš koji si na obrazu ležeći se Otcu svojemu nebeskomu molil,
Jezuš u duši svojoj do smrti žalosten,

} smiluj se nam!

Jezuš koji si se u smrtnoj stiski s krvavim potom potil,
Jezuš od angjela obatriven,
Jezuš od Judaša s kuščem izdan,
Jezuš z vužinci i lanci zvezan,
Jezuš od svojih vučenikov zapuščen,
Jezuš pred Anu i Kajfaša postavlen,
Jezuš nemilo od sluge pluskan,
Jezuš od krivičnih svedokov obtužen,
Jezuš smrti vreden spoznan,
Jezuš u lice zapluvan,
Jezuš komu su oči prekrili,
Jezuš s pesnicami tučen,
Jezuš od Petra tri put zatajen,
Jezuš kak hudodelnik zvezan i Pilatu predan,
Jezuš od Herodeša zametavan,
Jezuš v beloj opravi osramoćen,
Jezuš razbojniku Barabašu zapostavlen,
Jezuš nemilostivo bičuvan,
Jezuš osramoćeno vu škrlatasti plašč oblečen,
Jezuš s trnjem okrunjen,
Jezuš s trstikom po glavi tučen,

} smiluj se nam!

Jezuš kojega križanje su Židovi zahtevali,
Jezuš na sramotnu smrt odsudjen,
Jezuš s težkim križom obložen,
Jezuš kakti nedužno janje na smrt peljan,
Jezuš na gori Kalvariji do gologa slečen,
Jezuš za ruke i noge s čavli na križ pribit,
Jezuš koji si na križu Otca za svoje neprijatele molil,
Jezuš na križu još proklinjan,
Jezuš koji si spokornomu razbojniku nebeski raj obečal,
Jezuš koji si na križu Ivana za sina svojoj materi izručil,
Jezuš od svojega Otca nebeskoga zapušćen,
Jezuš s octom i žućem napojen,
Jezuš koji si dušu svoju u ruke Otca svoga nebeskoga izručil,
Jezuš svojemu Otcu nebeskomu do smrti pokoren,
Jezuš s sulicom u srdce preboden,

smiluj se nam!

Jezuš s križa doli vzet, } smiluj se nam!
Jezuš u grob položen, }
Milostiv nam budi, oprosti nam Gospodine!
Milostiv nam budi, usliši nas Gospodine!
Od svega zla,
Od svakoga greha,
Od srdjbe, neprijateljstva i svake zle volje,
Od kuge, lakote i vojske,
Od svih duševnih i telovnih pogibeli,
Od večne smrti,
Po svojem prečistom začetku,
Po svojem čudesnom porodu,
Po svojem poniznom obrezavanju,
Po svojem krstu i svetom postu,
Po svojem trudu i bdenju,
Po svojem krvavom bičevanju i okorunjenju,
Po svojoj žedji, suzah i goloti,
Po svojoj neprecenjenoj smrti i križu,
Po svojem dičnom gorestajanju i zastuplenju,
Po dolazku Duha svetoga tješitela,
Na dan sudnji,
} oslobodi nas Gospone!

Mi grešniki,
Da nam se smiluješ,
Da nam odpustiš,
Da nas na istinsku pokoru dopelaš,
Da nam milošću Duha svetoga v srca naša uliješ,
Da svoju svetu cirkvu braniš i razširuješ,
Da sve stališe u Tvojem svetom imenu zebrane čuvaš i umnožiš,
Da nam pravi mir, poniznost i ljubav podjeliš,
Da nas u svojoj milošći i svetoj službi stalne občuvaš,
Da nas u družtvo svojih odabranika sprimeš,
Da se udostojiš nas posluhnuti,
} prosimo te, posluhni nas!

Agnec božji koji odjimleš grehe sveta; oprosti nam Gospone!
Agnec božji koji odjimleš grehe sveta; usliši nas Gospone!
Agnec božji koji odjimleš grehe sveta; smiluj se nam Gospone!

Kristuš posluhni nas!
Kristuš usliši nas!

Gospone smiluj se!
Kristuš smiluj se!
Gospone smiluj se!

Otec naš. Zdravo Marija.

V. Klanjamo se Tebi Kristuš i blagoslavljamo mi Tebe.

O. Jer si po svojem svetom križu svet odkupil.

V. Spomeni se Gospone milosrdnosti Tvojih.

O. I milosrdja koja su od vjekova.

V. Pogledaj na poniznost moju i trud moj.

O. I odpusti sva zakrivljenja moja.

V. Gospone usliši molitvu moju.

O. I krič moj naj k Tebi dojde.

Molimo.

O Bože, koji si človečji rod, za volo greha odhićen, po muki i smrti svojega jedinorodjenoga Sina odkupil i zveličil, podeli nam, molimo Te, da mi, koji spomenek Njegove muke na zemli obhadjamo, da se takaj Njegovoga zasluženja na

nebesih veselimo. Po istom Kristušu Gosponu našem. Amen.

Molitva za petek

na spomenek smrti Jezuša Kristuša

k zvonenju ob 3 vuri odvečer.

Predp.: Kad je vzel ocet, reče: Dovršeno je, i nagnuvši glavu, spustil je dušu.

V. Kristuš je postal za nas pokoren tija do smrti.

R. Smrti pako križa.

Molimo:

Smiluj se prosimo Te Gospodine, zvrhu ove družbe Tvoje, za koju Gospodin naš Jezuš Kristuš nije kratil se vu ruke grešnikov dospeti i smrt križa podnesti: koji s Tobom živi i kraljuje na sve veke vekov. Amen.

Molimo:

Bože, koji za odkuplenje sveta hotel si roditi se obrezavan, od Židovov zametavan, od Judaša kuščem izdan, s vužinci zvezan, kakti nedužno janje na aldov pelan i izsmehavanju Ane Kajfaša, Pilata i Heroda nedostojno izpostavlen, od krivih svedokov obtužen, bičuvan i osramoćen, popluvan, trnjem korunjen, pluskan i trstikom tučen, na očih zavezan, do gola slečen, s čavli na križ pribijen, s križom podignjen, med razbojnike odlučen, žućom i octom napojen i sulicom prebodjen hotel jesi biti: Ti Gospodine, po presvetih ovih mukah Tvojih, koje ja nevreden premišlavam, i po svetom križu Tvojem i smrti Tvojoj oslobodi me kaštige pekla i dostojaj se zapelati me, kam skrušenoga razbojnika s Tobom razpetoga zapeljal si: Koji s Otcem i Duhom svetim živiš i kraljuješ Bog na sve veke vekov. Amen.

5 Otec našov -- 5 Zdravo Marijah i Dika Otcu.

(Sv. otec papa Benedikt XIV. je 13. decembra 1740 podelil svim, koji v petek ob 3. vuri popoldan klečeć izmoliju 5 otec našov i 5 zdravih Marijah za zvišenje sv. matere cirkve, za izkorenjenje krivovercov, za obrnenje grešnikov i za zložnost kršćanskih ladavcov — oprošćenje od 100 dnevov. A za povekšanje ove pobožnosti moreju se izmoliti i ove dve molitve.)

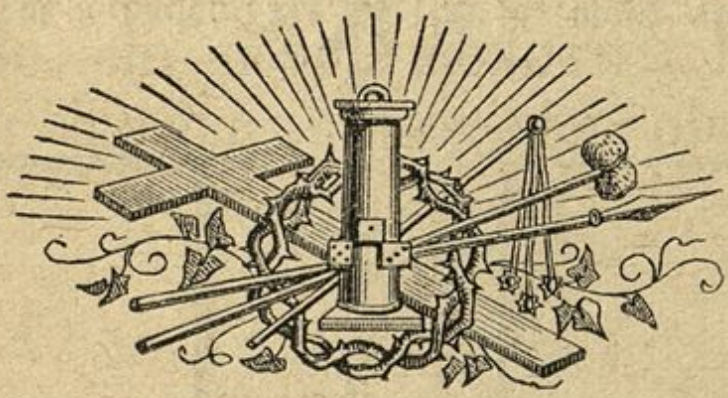

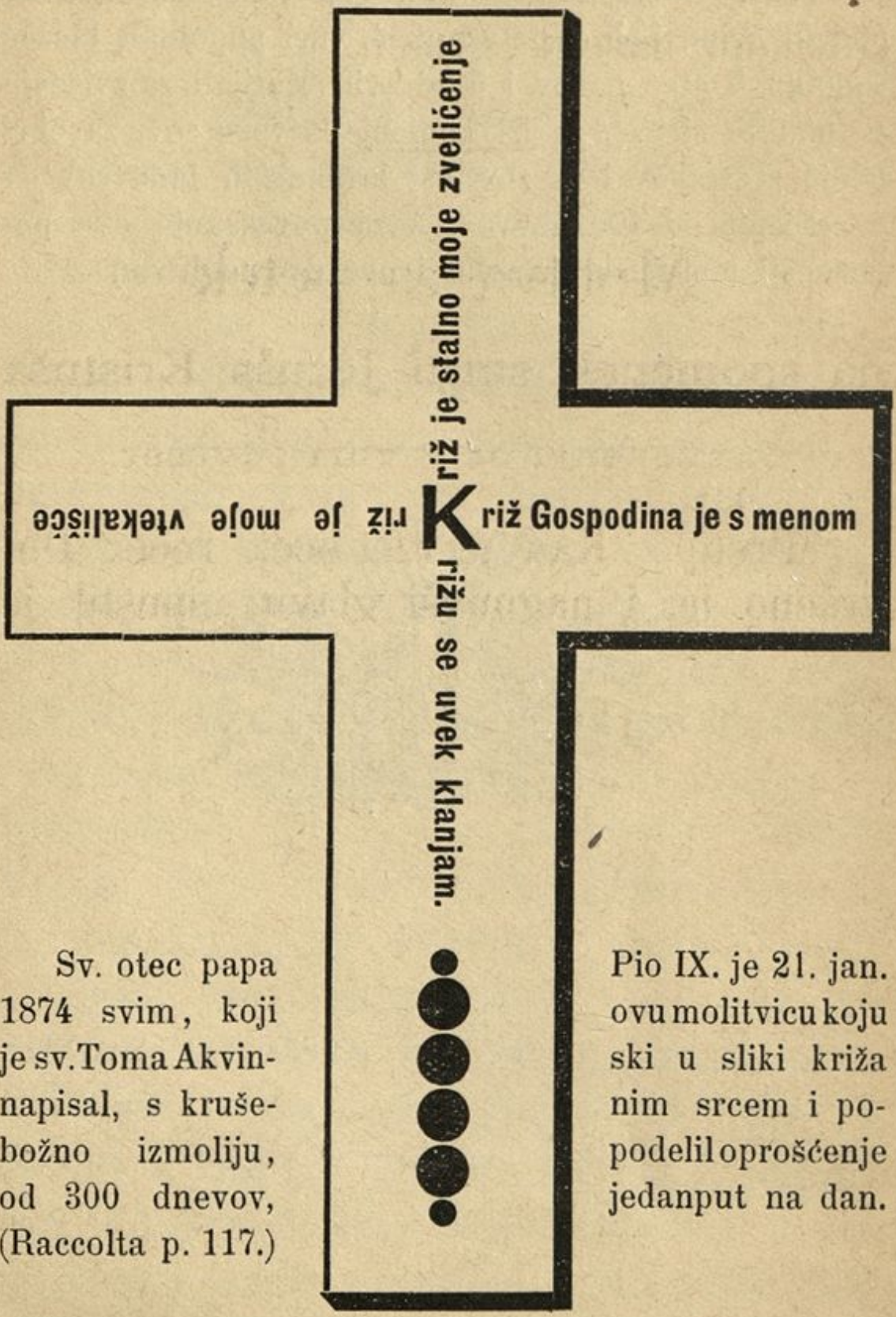

Sv. otec papa Pio IX. je 21. jan. 1874 svim, koji ovu molitvicu koju je sv. Toma Akvinski u sliki križa napisal, s krušenim srcem i pobožno izmoliju, podelil oprošćenje od 300 dnevov, jedanput na dan. (Raccolta p. 117.)